

Голуб Інна Іванівна –

викладач кафедри іноземних мов Національного університету «Львівська політехніка». Коло наукових інтересів: особливості викладання англійської мови для спеціальних цілей; інтеграція української вищої освіти у Європейському просторі вищої освіти; система вищої освіти Республіки Польща; викладання іноземних мов у ведичних ВНЗ Польщі.

e-mail: innaholub12@gmail.com

УДК 378(438)

ПОЛЬСЬКИЙ ДОСВІД РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ У КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

Стаття висвітлює польський досвід реформування системи вищої освіти та розкриває його особливості у контексті європейської інтеграції. Простежено етапи реформування освітньої галузі та взаємозв'язок з ухваленням чергового закону про вищу освіту. Досліджено тенденції розвитку освітньої системи Польщі як складової ЄПВО. Проаналізовано значення і зміст процесу модернізації вищої освіти Польщі, зазначено здобутки і втрати реформаторського досвіду. Змальовано сучасний стан розвитку вищої освіти в Республіці Польща. Розкрито тенденції змін у майбутньому Законі про вищу освіту 2.0, який ознаменує новітній етап реформування польської вищої освіти.

Ключові слова: система вищої освіти Республіки Польща; реформування вищої освіти; Закон про вищу освіту; автономія; ЄПВО.

Постановка проблеми. У сучасному світі вища освіта – це галузь, що зазнає інтенсивного динамічного розвитку, оскільки повинна відповідати якісно новим запитам суспільства, яке обслуговує, та реагувати на постійно змінювані виклики й вимоги часу і навіть далекоглядно прогнозувати та випереджати перебіг подій. Сфера вищої освіти Республіки Польща впродовж останніх десятиліть, зазнавши кардинальних і радикальних змін, не зупинилася на досягнутому, продовжує інтенсивно піддаватися реформаційним процесам, а тому постійно виступає цікавим об'єктом для аналізу та вивчення освітянами-дослідниками.

Аналіз літератури з проблеми дослідження. Незважаючи на широкий тематичний спектр наукових розвідок і багатоаспектний аналіз системи вищої освіти Республіки Польща, здійснений зі значним зацікавленням останніми роками як українськими (К. Біницька, М. Гавран, Л. Загоруйко, М. Карпуленко, В. Майборода, М. Пальчук, С. Сисоєва, Ю. Соколович-Алтуніна, Ю. Федорик, І. Хожило), так і польськими вченими (М. Квієк (M. Kwiek), З. Марціняк (Z. Marciniak), К. Павловський (K. Pawłowski), М. Чапка (M. Chapka), К. Денек (K. Denek), Д. Даковська (D. Dakowska), Б. Банашак (B. Banaszak), Є. Вожніцікі (J. Woźnicki)), проблема вивчення сучасного стану розвитку вищої освіти сусідньої країни – структури, що продовжує реформуватися, – й надалі залишається актуальною. Глибоке осмислення досягнень і помилок, розуміння причин

успіхів і невдач польської освітньої системи наштовхує на пошук власних шляхів розвитку вищої освіти, ефективного програмування подальших реформ.

Формулювання цілей статті та постановка завдань. Кожен етап реформування породжує новий досвід і дає певні наслідки. Мета статті полягає у висвітленні польського досвіду реформаторських трансформацій у сфері вищої освіти в контексті європейської інтеграції та розкритті особливостей розвитку системи вищої освіти Республіки Польща у ЄПВО.

Виклад основного матеріалу. З часу політичних трансформацій у країні, а саме падіння комуністичного режиму в 1989 р., польська система освіти зазнала глибоких змін майже у всіх аспектах. Період посткомуністичних і постсоціалістичних трансформацій та європейської інтеграції, що офіційно розпочався з укладення країною Угоди про асоціацію з ЄС 16 грудня 1991 р., відповідно спричинив динамічний розвиток та істотні радикальні перетворення у сфері вищої освіти, охоплюючи структуру, організацію, управління і зміст навчання.

Система законодавчих актів і нормативних положень є основою для правового врегулювання і функціонування освітньої галузі в країні. У кожен переломний етап розвитку держави сфера освіти вимагає нового правового поля і законодавчої бази для реалізації своєї місії в суспільстві та досягнення визначених цілей. За останні три декади вища освіта в Польщі зіткнулася з двома ключовими моментами: 1) перебудова в країні після падіння комуністичного режиму у 1989 р. та перехід до демократії з новим політичним, адміністративним, економічним і соціальним устроєм, зміну соціалістичної економіки на ринкову; 2) отримання Республікою Польща у 2004 р. офіційного членства у ЄС після вступу до європейської спільноти і тривалого євроінтеграційного процесу, що передував такій події. Щоразу відповідь на чергову вимогу часу знаходилася у новому законі про вищу освіту. Впродовж зазначеного періоду у Польщі було ухвалено два закони про вищу освіту (*Ustawa o szkolnictwie wyższym*) – «Закон про вищу освіту» від 12 вересня 1990 р. і «Закон про вищу освіту» від 27 липня 2005 р., обидва з яких зазнавали майже щорічних змін і доповнень.

Закон про вищу освіту 1990 р., ініційований урядом, започаткував перший етап посткомуністичних трансформацій, системних реформ і демократизації освіти шляхом відмови від централізованого управління освітою. Цей закон забезпечив можливість на ліберальних умовах відкривати недержавні заклади вищої освіти, спричинивши масштабний розвиток сектору приватної вищої освіти через те, що до цього періоду польським ВНЗ властива була тільки державна форма власності, окрім Люблінського католицького університету. Після виникнення першого приватного закладу у 1991 р. упродовж наступних 20 років кількість приватних ВНЗ стрімко зросла до 328 (2011 р.). Щороку відкривалося по декілька закладів: 25 – у 1999 р., 29 – у 1996 р., 32 – у 1997 р. [8]. Більшість закладів мали досить малу чисельність, пропонували лише декілька освітніх програм (чверть приватних ВНЗ надавали ступінь магістра, решта – тільки бакалавра) і здебільшого відкривалися в невеликих містечках, де ще не існували ВНЗ. Поява приватних ВНЗ, як новітня тенденція прогресивних змін на польському ринку освітніх послуг, посприяла розвитку підприємництва в країні та зростанню попиту на підготовку фахівців для підприємств [2, с. 44].

Найвагомішим реформаторським рішенням виявилася відмова польської влади від надмірної централізації у сфері вищої освіти і надання ВНЗ реальної автономії. Заклади зазнали радикальної модернізації та отримали істотну автономію в управлінні та змогу самостійно управляти фінансовими, матеріальними та кадровими ресурсами. ВНЗ отримали самостійність у зарахуванні на навчання, оскільки ліквідовано централізовані критерії прийому та кількісного розподілу абітурієнтів між ВНЗ, що зумовило зростання кількості студентів [2, с. 45].

Вища освіта набула масового характеру, що підтверджують дані Головної статистичної служби Польщі (*Główny Urząd Statystyczny*) [8]. У 1990/1991 н.р. налічувалося 403 тис. осіб, а

впродовж десятирічного періоду кількість студентів зростає в чотири рази, зокрема в 2000/2001 н.р. налічувалося 1 584 тис. студентів. Найвищий показник кількості студентів зареєстровано у 2005/2006 н.р. – 1 953 тис. студентів, кожен наступний рік демонструє зменшення кількості здобувачів вищої освіти. Однак, як пояснює З. Марціняк [6, с. 18], збільшення в п'ять разів кількості студентів у польських ВНЗ – це був своєрідний соціальний феномен, хоч і бажаний але не цілком результат урядової компанії, а за акумульований результат розсудливого вибору більшості польських сімей забезпечити краще майбутнє своїм дітям у перехідний період розвитку держави, який створював мінливу і непрогнозовану реальність.

Новий закон регламентував два рівні освіти – трирічний або чотирирічний ліценціат (перший рівень) та здебільшого дворічну магістратуру (другий рівень). Право відкривати магістратуру надавалося переважно тільки закладам державної форми власності, а приватні ВНЗ готували лише ліценціата. За десять років існування нового порядку в системі вищої освіти попит на спеціальності соціально-економічного напрямку зріс більш ніж в 10 разів, а також стали більш популярними галузі бізнесу, управління, менеджменту [8].

Одним із головних здобутків польської системи вищої освіти було успішне впровадження єдиної системи кредитних одиниць, тобто стандартизація навчання за Європейською системою перенесення і накопичення кредитів (ЄКТС). Організація навчального процесу відповідно до вимог ЄКТС створила умови для вільного переміщення студентів і академічних працівників у ЄПВО, забезпечуючи розвиток навчальної та професійної мобільності. Польща розпочала процес застосування ЄКТС у 2000 р. з його інтенсивним впровадженням у закладах у 2002/2003 н.р. [5, с. 175].

Широкомасштабне реформування системи вищої освіти Республіки Польща здійснювалося на тлі яскраво виражених інтеграційних процесів у напрямі європейської спільноти, що вимагали адаптації системи вищої освіти та врегулювання її правового поля відповідно до офіційних європейських рекомендацій і законодавства, узгодження з принципами Болонського процесу. На шлях модернізації та реформування системи вищої освіти у руслі Болонського процесу Республіка Польща ступила в результаті підписання у червні 1999 р. Болонської Декларації, перебуваючи на той час ще в статусі країни-кандидата в ЄС. Як і інші підписанти цього знаменного документа, Польща зобов'язалася сприяти створенню та розбудові Європейського простору вищої освіти (ЄПВО). Європейська освіта – це динамічна структура із майже п'ятдесяти національних систем, які функціонують під впливом новітніх світових тенденцій, зазнають змін у зв'язку із постійним переглядом освітніх стратегічних пріоритетів, ціннісних уявлень, методологічних і методичних засад та оновленням функцій. Оскільки система вищої освіти Польщі стала частиною європейської освіти, тому вона постійно трансформується і рухається в тому ж напрямку, що й освітні системи інших країн ЄПВО, які консолідується задля спільної освітньої концепції Болонського процесу, задекларованої в основних офіційних програмних документах ЄПВО. У наш час у межах ЄПВО відбувається цілісне впровадження структурних реформ і реалізації стратегій, що регулярно визначаються та прописуються в офіційних документах, деклараціях і комюніке (Сорбонська Декларація (1998), Болонська Декларація (1999), Празьке Комюніке (2001), Берлінське Комюніке (2003), Бергенське Комюніке (2005), Лондонське Комюніке (2007), Левен/Лувен-ля-Невське Комюніке (2009), Будапештсько/Віденська Декларація (2010), Бухарестське Комюніке (2012), Єрванське Комюніке (2015)).

Як зазначає Ю. Гришук [1, с. 79], у період 1991–2004 рр. Республіка Польща досягнула в освітній сфері майже повної відповідності національного законодавства європейському та успішно імплементувала основні положення програм та документів ЄС, що сприяло розвитку партнерства країни із членами ЄПВО. Відтак наступний Закон про вищу освіту [9], породжений євроінтеграційними процесами і нововведеннями, ухвалено 27 липня 2005 р., врахував принципи Болонського процесу та максимально наблизив освітнє законодавство до вимог ЄС. Новий закон надав правове підґрунтя подальшим реформаційним процесам.

Польська вища освіта – яскравий приклад того, що академічний потенціал університетів дає найкращі результати, коли йому дозволено функціонувати автономно. Ухвалений закон значно розширив автономію ВНЗ. Закладам дозволено діяти на автономних засадах у всіх сферах своєї діяльності відповідно до принципів, прописаних у законі, із забезпеченням свободи навчання, наукових досліджень і художньої творчості [9]. Виконуючи місію виявлення та поширення правди шляхом проведення досліджень і навчання студентів, ВНЗ мають право самостійно обирати напрями здійснення наукових досліджень і розробок, співпрацювати з іншими, у тому числі іноземними, академічними і науковими, органами на основі угод та договорів.

Із розширенням академічних свобод польським ВНЗ було надано автономію у розробці та створенні навчальних планів, а також нових освітніх програм із врахуванням результатів навчання відповідно до Національної рамки кваліфікацій та верифікації результатів навчання. Вимога до опису програми через визначення очікуваних результатів навчання сприяла підвищенню прозорості та відповідальності [6, с. 24]. Оновлений «Закон про вищу освіту» від 18 березня 2011 р. закріплює автономію вищих навчальних закладів та передбачає запровадження Державних стандартів кваліфікацій, що дає змогу навчальним закладам самостійно створювати напрями підготовки та укладати навчальні програми до них [1, с. 78].

За попередньої системи освіти у ВНЗ приходили студенти з різним рівнем знань і умінь, у деяких відчувалася значна відсутність основних навичок, необхідних для продовження навчання на відповідному рівні здобування освіти. Необхідні були конкретні виміри для правильного спрямування у викладанні різних предметів, зі зміщенням уваги від процесу навчання на його результат. Виникла потреба у визначенні результатів навчання (*efekty kształcenia*). Уся система освіти Польщі, зокрема вища, базується на очікуваних і досягнутих результатах навчання (як, мабуть, єдине ефективне рішення у сучасному світі масової освіти) [6, с. 21].

Європейський ринок праці, відкритий для усіх жителів ЄС, сформував потребу в механізмі для порівняння кваліфікацій. Це зумовило появу Європейської рамки кваліфікацій (ЄРК) і основоположної ідеї, що присвоєні кваліфікації уповноваженими закладами повинні визначатися на основі результатів навчання категоріями знань, навичок і соціальних компетенцій. Польща, як всі інші країни ЄПВО, створила власну рамку кваліфікацій (*Krajowe Ramy Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego (KRK)*), яка співвідноситься з ЄРК. Польська рамка кваліфікацій є логічною частиною польської рамки кваліфікацій для навчання впродовж життя [5; 6, с. 21]. Систему дискрипторів польської рамки кваліфікацій побудовано на теоретичних і фактографічних знаннях (*wiedza*), когнітивних і практичних умінь (*umiejętności*) та особистих і суспільних компетенціях (*kompetencje personalne i społeczne*).

Республіка Польща зустрілася із викликом адаптувати структуру системи вищої освіти в країні на кшталт європейської зі збереженням національної палітри і самобутності. Новий Закон забезпечив норми для переходу польської системи вищої освіти до трициклової вищої освіти за схемою «бакалаврат (ліценціат) – магістратура – докторантура».

Через те, що Польща славиться давніми традиціями і багатотіковими надбаннями у різних галузях вищої освіти, деякі новаторські перетворення їй складно даються. У ході реалізації реформ у сфері вищої освіти Польщі виникли актуальні й досі проблеми. Це передбачуваний відтік студентської молоді за кордон для реалізації наданої їм можливості здобувати професійні та наукові ступені у популярних європейських ВНЗ, що негативно вплинуло на скорочення кількості студентства в країні [2, с. 45]. Уряд намагається розв'язати проблему шляхом залучення молоді сусідніх країн до навчання у польських закладах. У 2015/2016 н.р. 4,1 % від загальної кількості студентів у польських ВНЗ становили іноземці (65,8 тис.), порівняно з 1990/1991 н.р. ця цифра становила 4,3 тисячі. Найчисельніша група студентів-іноземців – це вихідці з Європи (53,7 тис.), більшість з яких представники України (35,6 тис.) і Білорусі (5,1 тис.) [8].

Зазначимо ще одну проблему, з якою зіткнулася Польща у процесі реформування освітньої галузі, – це якість вищої освіти. Інституційні та демографічні фактори впливають на якість вищої освіти в Польщі. По-перше, діючий механізм фінансування (за кількістю студентів) передбачає стимул для вищих навчальних закладів зберегти якомога вищу кількість студентів. У загальному контексті стабільно невітшних демографічних тенденцій це призводить до зниження прохідного балу на іспиті для атестату зрілості з метою вступу до ВНЗ. Тільки найпопулярнішим закладам вдається зберегти високий рівень вимог до абітурієнтів. Викликає занепокоєння зростаюча розбіжність між якістю освіти, що пропонується у різних типах ВНЗ і за різними навчальними програмами. У Польщі також існує потреба покращення якості викладання у ВНЗ, зокрема підвищення компетентності викладачів у сфері інноваційних методів викладання, комп'ютерних навичок і вмінь працювати у необхідних електронних програмах, а також здійснення якості освіти Польща розпочала відстеження професійних траєкторій випускників, що є провідною тенденцією ЄПВО. Зокрема, у травні 2015 р. після набуття чинності відповідної поправки до закону від жовтня 2014 р. Міністерство науки та вищої освіти запустило національну систему відстеження шляхів працевлаштування випускників на основі адміністративних даних із системи соціального забезпечення та інформації з міністерської студентської бази даних. Нова система відстеження покликана забезпечити широку громадськість, абітурієнтів, державні органи та інші зацікавлені сторони достовірними даними про стан випускників на ринку праці, враховуючи рівень працевлаштування та заробітну плату [3, с. 7].

У контексті забезпечення якості освіти Польща розпочала відстеження професійних траєкторій випускників, що є провідною тенденцією ЄПВО. Зокрема, у травні 2015 р. після набуття чинності відповідної поправки до закону від жовтня 2014 р. Міністерство науки та вищої освіти запустило національну систему відстеження шляхів працевлаштування випускників на основі адміністративних даних із системи соціального забезпечення та інформації з міністерської студентської бази даних. Нова система відстеження покликана забезпечити широку громадськість, абітурієнтів, державні органи та інші зацікавлені сторони достовірними даними про стан випускників на ринку праці, враховуючи рівень працевлаштування та заробітну плату [3, с. 6].

Цілком закономірно, що, успішно інтегрувавшись у європейську спільноту, Республіка Польща прагне перейняти кращий досвід провідних західноєвропейських держав у галузі вищої освіти і розв'язати нагальні проблеми. Тому на часі чергове оновлення закону про вищу освіту. Як уже зазначалося, сучасна польська вища освіта діє на підставі Закону про вищу освіту 2005 року [9], однак з огляду на постійні інноваційні реформування у європейському просторі, а також зважаючи на світові тенденції, чинний закон про вищу освіту зазнав численних поправок. Декілька разів його суттєво оновлювали та доповнювали, зокрема останні зміни внесені у 2016 році.

Проте з 2016 р. експертне освітянське товариство Польщі, вмотивоване необхідністю реформувати університети, переглянути варіанти фінансування закладів і субсидіювати науку, так щоб в результаті покращити якість освіти і науки, працює над проектом зі створення нового Закону про вищу освіту 2.0., який активно обговорюється в академічних колах впродовж року. Міністр науки і вищої освіти Я. Говін вважає, що модель науки і вищої освіти, запущена після 1989 р., вичерпала свій потенціал, а польська наука критично потребує перезапуску системи і нових зрушень для подальшого розвитку [4; 5]. Загальна реформа закону повинна поставити нові вимоги до академічних працівників, радикально скоротити бюрократію в університетах, вдосконалити систему управління і фінансування в закладах та поставити польську науку на якісно новий рівень.

Реформатори за участі трьох незалежних дослідницьких команд експертів (Г. Іздебські (H. Izdebski), М. Квіек (M. Kwiek), А. Радван (A. Radwan)) працюють над врегулюванням діяльності польських університетів, щоб наука і ВНЗ Республіки Польща не залишилися маргіналізовані у сучасному світі. Після серії конференцій і дебатів положення нового закону планується представити профільним міністерством 19–20 вересня 2017 р. під час Національного конгресу науки. Закон пропонують зробити своєрідною «конституцією науки» [4]. Передбачається поставити акцент на розвиток університетів дослідницького типу, які б зосереджувалися не на масовій освіті, а елітній, та концентрували свою діяльність на проведенні наукових досліджень академічними працівниками [5]. Пропонується підвищити рівень академічного навчання та якість вищої освіти шляхом привабливості місця роботи для академічного персоналу, зацікавленого у проведенні досліджень. Задумано створити нову установу – Національне агентство з академічної співпраці, яке займатиметься стипендіальною діяльністю, зокрема

фінансування закордонних відряджень польських науковців, стипендій для іноземних студентів. Це буде відповіддю на довгоочікуваний запит академічної спільноти, яка потребувала системного рішення щодо сприяння студентам і науковцям зі стипендіальними програмами за кордоном. Таким чином, сподіваються повернути багато молодих талановитих науковців, які емігрували з Польщі та працюють в зарубіжних університетах, запропонувавши їм грантові програми з підтримки при поверненні на батьківщину. Реформатори вважають за доцільне популяризувати науку серед населення і поширити її соціальну відповідальність (зокрема, передбачається відправка до шкіл наукових автобусів, оснащених мобільними науковими лабораторіями, у яких спеціально підготовлені фахівці пропагуватимуть науку серед дітей).

Три експертні команди, розробляючи принципи нового закону, хоч і пропонують різні підходи до змін, однак зводять їх до спільних положень. Реформи, націлені на третій цикл вищої освіти, акцентують не на його масовості, а на якості. З проектними пропозиціями експертних команд можна ознайомитися на сайті міністерства науки і вищої освіти [7].

Реформаційний період – це час досягнень і невдач, пошуків і втрат, відкриттів і помилок. Перетворення в освіті – це довготривалий процес, час як динамічних трансформацій, так і гальмування поступу через зміни політичних команд при владі, які не завжди сприяють продовженню розпочатих нововведень, оскільки здобутки попереднього керівництва зазнають ревізії з боку нового керівництва профільного міністерства. У випадку Республіки Польща жоден уряд і міністр науки та вищої освіти не зупинив структурних реформ і їхньої спрямованості. Польський досвід реформування вищої освіти свідчить, що спільні зусилля ВНЗ та широкі суспільні консультації здатні впливати на покращення ситуації у вищій освіті з досягненням вагомих результатів.

Висновки. Таким чином, Республіка Польща, обравши європейський напрям розвитку, зазнала широкомасштабних реформ у галузі вищої освіти й надалі продовжує інтенсивно вдосконалювати національну систему вищої освіти відповідно до новітніх регіональних і світових тенденцій. Сучасна вища освіта Польщі, побудована на принципах демократизації освіти шляхом прийняття європейських цінностей, стала невід'ємною частиною ЄПВО, яка постійно вдосконалюється, оскільки прагне забезпечувати високий рівень європейської освіти і науки. Можемо стверджувати, що наразі Польща проходить третій етап змін у розвитку вищої освіти і науки з початку посткомуністичних і постсоціалістичних трансформацій, який прогнозовано ознаменується черговим оновленням законом про вищу освіту, як і два попередні етапи. Ухвалення оновленого закону про вищу освіту вимагатиме подальших розвідок і ґрунтового аналізу затверджених нововведень, так як досвід Республіки Польща може бути корисним у процесі модернізації університетської освіти в Україні.

Використані джерела

1. Гришук Ю. Адаптація польського законодавства про вищу освіту до вимог Європейського Союзу / Ю. Гришук // Освітологія. – Oświatologia. – 2016. – № 5. – С. 75–79
2. Карпуленко М. О. Модернізація системи управління вищою освітою в Польщі в контексті інтеграції до європейського освітнього простору / М. О. Карпуленко // Наукові праці. – 2009. – Т. 112. – Вип. 99. – С. 43–47. – (Сер.: Педагогіка).
3. European Comission. Education and Training Monitor 2016: Poland // European Union, 2016. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://ec.europa.eu/education/sites/education/files/monitor2016-pl_en.pdf
4. Krajczyńska E. Minister of Science announces more changes in science and education / PAP: Science and Scholarship in Poland, 2017. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://scienceinpoland.pap.pl/en/news/news,411120,minister-of-science-announces-more-changes-in-science-and-education.html>
5. Kwiek M., Maassen P., (Eds.) National Higher Education Reforms in a European Context: Comparative Reflections on Poland and Norway // Higher Education Research and Policy. Vol. 2. – Frankfurt and New York : Peter Lang, 2012. – 242 pp.
6. Marciniak Z. Poland as a global development partner: Education Reform. – The World Bank, 2015 [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://pubdocs.worldbank.org/en/389281435014171962/Education-EN.pdf>

7. Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nauka.gov.pl/en/polish-science-news/>
8. Szkoły wyższe i ich finanse w 2015 r.: Informacje i opracowania statystyczne [Електронний ресурс] / Główny Urząd Statystyczny. – Warszawa, 2016. Режим доступу: <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/edukacja/>
9. Ustawa z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (nr 164 poz. 1365) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://isip.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20051641365>

References

1. Hryshchuk Yu. Adaptatsiia polskoho zakonodavstva pro vyshchu osvitu do vymoh Yevropeiskoho Soiuzu / Y. Hryshchuk // Osvitohiia. – Oświatologia. – 2016. – № 5. – S. 75–79.
2. Karpulenko M. O. Modernizatsiia systemy upravlinnia vyshchoyu osvitoyu v Polshchi v konteksti intehratsii do evropeiskoho osvitnoho prostoru / M. O. Karpulenko // Naukovipratsi. – 2009. – T. 112. – Vyp. 99. – S. 43–47. – (Ser.: Pedahohika).
3. European Commission. Education and Training Monitor 2016: Poland // European Union, 2016. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://ec.europa.eu/education/sites/education/files/monitor2016-pl_en.pdf
4. Krajczyńska E. Minister of Science announces more changes in science and education / PAP: Science and Scholarship in Poland, 2017. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://scienceinpoland.pap.pl/en/news/news,411120,minister-of-science-announces-more-changes-in-science-and-education.html>
5. Kwiek M., Maassen P., (Eds.) National Higher Education Reforms in a European Context: Comparative Reflections on Poland and Norway // Higher Education Research and Policy. Vol. 2. – Frankfurt and New York : Peter Lang, 2012. – 242 pp.
6. Marciniak Z. Poland as a global development partner: Education Reform. – The World Bank, 2015 [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://pubdocs.worldbank.org/en/389281435014171962/Education-EN.pdf>
7. Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nauka.gov.pl/en/polish-science-news/>
8. Szkoły wyższe i ich finanse w 2015 r.: Informacje i opracowania statystyczne [Електронний ресурс] / Główny Urząd Statystyczny. – Warszawa, 2016. Режим доступу: <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/edukacja/>
9. Ustawa z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (nr 164 poz. 1365) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://isip.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20051641365>

Голуб И. И.,

преподаватель кафедры иностранных языков Национального университета «Львовская политехника», e-mail: innaholub12@gmail.com

ПОЛЬСКИЙ ОПЫТ РЕФОРМИРОВАНИЯ СИСТЕМЫ ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ В КОНТЕКСТЕ ЕВРОПЕЙСКОЙ ИНТЕГРАЦИИ

Статья освещает польский опыт реформирования системы высшего образования и раскрывает его особенности в контексте европейской интеграции. Прослежены этапы реформирования образовательной отрасли и их взаимосвязь с принятием очередного закона о высшем образовании. Исследованы тенденции развития образовательной системы Польши, как составной части ЕПВО. Проанализированы значение и содержание процесса модернизации высшего образования в Польше, отмечены достижения и потери реформаторского опыта. Описано современное состояние развития высшего образования в Республике Польша. Раскрыты тенденции изменений в будущем Законе о высшем образовании 2.0, который ознаменует новый этап реформирования польского высшего образования.

Ключевые слова: система высшего образования Республики Польша; реформирование; Закон о высшем образовании; автономия; ЕПВО.

Holub I.,

*Lecturer of the Foreign Languages Department at Lviv Polytechnic National University,
e-mail: innaholub12@gmail.com*

POLISH EXPERIENCE OF HIGHER EDUCATION SYSTEM REFORMING IN THE CONTEXT OF EUROPEAN INTEGRATION

This paper attempts to reveal the Polish experience of higher education system reforming. An objective of this study was to investigate the distinguishing features of Polish higher education system reforming in the context of European integration and examine the peculiarities of its development in the EHEA. Having chosen the European direction of development the Republic of Poland has undergone extensive transformations in the national system of higher education. Poland still keeps higher education improving according to the latest regional and global trends as it seeks to ensure the highest level and quality of European education and science. Modern Polish higher education, built on the principles of education democratization through the adoption of European values, has become an integral part of the EHEA. This paper discusses the tendencies of Polish educational system development as part of the EHEA. The relevance of higher education system of the Republic of Poland to the basic principles of EHEA has been highlighted. Each stage of reformation requires a new legislative framework and a new law on higher education. The paper traces the stages of the educational sector reforming and its relationship with the adoption of a new law on higher education. The paper describes the current state of Polish higher education development. Marked by gains and losses of the reforming experience, the meaning and content of higher education modernization in Poland has been analyzed. The paper reveals trends changes in the future Law on higher education 2.0, which is to mark the modern stage of reforms in Polish higher education system.

Keywords: higher education system of the Republic of Poland; higher education reforms; Law on Higher Education; autonomy; learning outcomes; EHEA.

